

Μάθημα: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

Εισηγητής: ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-2022

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

ΘΕΜΑΤΑ

Κείμενο

Σκέψεις με αφορμή την εξάπλωση των πολέμων και της βίας

[...] Οι εξελίξεις της επιστήμης, της τεχνολογίας, της βιομηχανίας, της οικονομίας, οι οποίες προωθούν πλέον το διαστημόπλοιο Γη, δε ρυθμίζονται ούτε από την πολιτική ούτε από τη δεοντολογία. Έτσι, εκείνο που φαινόταν ότι επρόκειτο να εξασφαλίσει τη βέβαιη **προόδο** φέρνει βεβαίως δυνατότητες μελλοντικής προόδου, αλλά παράλληλα δημιουργεί και αυξάνει τους κινδύνους.

Οι παραπάνω εξελίξεις συνοδεύονται από πολλαπλές βάρβαρες οπισθοδρομήσεις. Οι πόλεμοι πληθαίνουν στον πλανήτη και χαρακτηρίζονται όλο και περισσότερο από τα εθνικοθηρησκευτικά συστατικά τους. Παντού η συνείδηση του πολίτη υποχωρεί και η βία **απλώνεται** σαν γάγγραινα στις κοινωνίες. [...]

Στον τομέα αυτό, όπως και σε άλλους, η γεμάτη μίσος βαρβαρότητα που έρχεται από τα βάθη των ιστορικών αιώνων συνοδεύεται από την παγερή και ανώνυμη βαρβαρότητα που χαρακτηρίζει τον πολιτισμό μας.

Οι επικοινωνίες επεκτείνονται στον πλανήτη, ωστόσο η ασυνεννοησία αυξάνεται. Οι κοινωνίες γίνονται όλο και περισσότερο αλληλεξαρτώμενες, είναι όμως όλο και περισσότερο έτοιμες να αλληλοσπαραχθούν. [...]

Παραδόξως το χάος στο οποίο κινδυνεύει να βυθιστεί η ανθρωπότητα εμπεριέχει την τελευταία της ελπίδα. Γιατί; Καταρχήν, επειδή η εγγύτητα του κινδύνου ευνοεί τη συνειδητοποίηση, η οποία μπορεί έτσι να διευρυνθεί και να πολλαπλασιαστεί για να φτιάξει μια μεγάλη πολιτική επίγεια σωτηρίας. Κυρίως όμως για την εξής αιτία: όταν ένα σύστημα είναι ανίκανο να θεραπεύσει τα ζωτικά του

προβλήματα είτε αποσυντίθεται είτε μπορεί μέσα στην αποσύνθεσή του να **μεταμορφωθεί** σε ένα μετασύστημα πλουσιότερο, ικανό να **θεραπεύσει** αυτά τα προβλήματα. [...]

Ωστόσο, έτσι όπως ο οργανισμός μας διαθέτει μη διαφοροποιημένα κύτταρα που μπορούν να δημιουργήσουν όλα τα όργανά μας, το ίδιο και η ανθρωπότητα διαθέτει τις γενικές αρετές που επιτρέπουν τη δημιουργία νέων. Αν αληθεύει ότι οι αρετές αυτές βρίσκονται σε νάρκη, σε καταστολή από την εξειδίκευση και την ακαμψία των κοινωνιών μας, τότε οι γενικευμένες κρίσεις που τις **κλυδωνίζουν** και κλυδωνίζουν και τον πλανήτη θα μπορούσαν να φέρουν τη ζωτική μεταμόρφωση. Πρέπει να περάσουμε από την απελπισία για να ξαναβρούμε την ελπίδα.

Edgar Morin, «Πόλεμος και ειρήνη», εφημ. LE MONDE, αναδημοσίευση στην εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ, 2003

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

1. Σε ποιους τομείς ο συγγραφέας διαπιστώνει πρόοδο και σε ποιους οπισθοδρόμηση;
(Μονάδες 14)
2. Τελικά το κείμενο είναι αισιόδοξο ή απαισιόδοξο; Αιτιολογήστε την άποψή σας.
(Μονάδες 7)
3. Το σκίτσο που ακολουθεί με ποια παράγραφο του κειμένου νομίζετε ότι σχετίζεται νοηματικά; Προσπαθήστε να εξηγήσετε με δικά σας λόγια τη σχέση ανάμεσα στα νοήματα του σκίτσου και του κειμένου.

(Μονάδες 9)

ΟΜΑΔΑ Β

1. α) Συνδέστε αιτιακά τις δύο πρώτες περιόδους του κειμένου.
(Μονάδες 2)
- β) "Παραδόξως... αυτά τα προβλήματα": με πόσους και ποιους τρόπους εκφράζονται οι αιτιακές σχέσεις στο απόσπασμα αυτό;
(Μονάδες 4)
- γ) Εντοπίστε τις τελικές προτάσεις του κειμένου και αντιγράψτε τις στην κόλλα σας.
(Μονάδες 4)

ΟΜΑΔΑ Γ

1. Να βρείτε μία συνώνυμη λέξη για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις με βάση τη σημασία που έχουν στο κείμενο: πρόοδο, απλώνεται, μεταμορφωθεί, θεραπεύσει, κλυδωνίζουν.
(Μονάδες 10)
2. Να βρείτε από μία αντώνυμη για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: αυξάνει, ανώνυμη, ελπίδα, διευρυνθεί, επίγεια.
(Μονάδες 10)

ΟΜΑΔΑ Δ

1. Με αφορμή τις απόψεις που παρουσιάζονται στο κείμενο του Edgar Morin, να γράψετε ένα άρθρο 300 περίπου λέξεων για την εφημερίδα του σχολείου σας, στο οποίο να αναφερθείτε στις βασικές αιτίες δημιουργίας των πολέμων και να προτείνετε τρόπους για τη διασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης.
(Μονάδες 40)

Η καθηγήτρια
Αλεξοπούλου Ευαγγελία
Φιλολόγος

Ο Διευθυντής
Σκαρπέντζος Γεώργιος
Μαθηματικός M.Ed., M.Sc.

